

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษา
ในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
- 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
- 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์
ตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้านคือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ
ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์
ตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 4 ด้านโดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ
เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและ ในด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ
ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหารแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 7 แห่ง จำนวน 320 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 175 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายของ เครื่องซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 -149)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้บันทึกขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย จากนั้นได้ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปติดต่อหัวหน้าสถานศึกษา และดำเนินการแจกด้วยตนเองและนัดวันมารับแบบสอบถาม โดยให้เจ้าหน้าที่ในแต่ละสถาน 1 คน ดำเนินการติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ประมาณ 1 สัปดาห์ผู้วิจัยได้ไปรับกลับมาแบบสอบถาม ทั้งหมดจำนวน 175 ฉบับ ได้กลับคืนมา 149 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามแต่ละฉบับลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และดำเนินการกระทำกับข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยทำการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS การเปรียบเทียบการปฏิบัติของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร ตามความคิดเห็นของครู ผู้วิจัยทำการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตัวแปรต้นได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วน อายุ ประสบการณ์ ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 115 คน เป็นเพศชาย 76 คน คิดเป็นร้อยละ 51 และเพศหญิง 73 คน คิดเป็นร้อยละ 49 เมื่อพิจารณาตามการศึกษา ปรากฏว่า ระดับปริญญาตรี 113 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 และสูงกว่าปริญญาตรี 36 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 เมื่อพิจารณาตามอายุ ปรากฏว่า อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 อายุ 30-45 ปี 58 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 และอายุ 45 ปี ขึ้นไป 61 คนคิดเป็นร้อยละ 40.9 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ ปรากฏว่า ประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี 28 คนคิดเป็นร้อยละ 18.8 ประสบการณ์ 5-10 ปี 23 คนคิดเป็นร้อยละ 15.4 และประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป 98 คนคิดเป็นร้อยละ 65.8

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมรายด้าน และรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น รายชื่อด้านภาวะผู้นำ

เรื่อง การมีความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การมีความรับผิดชอบในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เพศชายและเพศหญิง โดยรวมรายด้าน และรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ได้บังคับบัญชา การมีความรับผิดชอบในการทำงานของสถานศึกษา การมีความกระตือรือร้นในการนำองค์ความรู้สู่เป้าหมาย การวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดีต่อบุคลากร การปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น การมีทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และการยึดหลักการในการพิจารณาผู้ได้บังคับบัญชา ด้านวิชาการ เรื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การแต่งกายได้เหมาะสมตามสถานการณ์ การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การเคารพในสิทธิ์ของผู้ร่วมงาน การมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคลากรผู้ร่วมงาน การกล้าแสดงออกได้ดีทุกสถานการณ์ การกล้าตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และการมีมารยาทกับบุคลากรผู้ร่วมงาน และด้านการบริหาร เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ ให้ประสบความสำเร็จ การติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี โดยรวมรายด้าน และรายข้อ ด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ได้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมากที่สุด และครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี โดยรวมรายด้าน และรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ได้บังคับบัญชา การมีความกล้าในการตัดสินใจ การยึดหลักการในการพิจารณาผู้ได้บังคับบัญชา ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การแต่งกายได้เหมาะสมกับสถานการณ์ การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การยกย่องชมเชยเมื่อบุคลากรผู้ร่วมงานทำงานดี การมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคลากรผู้ร่วมงาน การกล้าแสดงออกได้ดีทุกสถานการณ์ การตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง การไม่ฟุ้งเฟ้อบายมุข และด้านการบริหาร เรื่อง การสามารถพัฒนาความสามารถของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป การส่งเสริมให้มีทีมงานในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา การติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และอายุ 30-45 ปี โดยรวมรายด้าน และรายข้อทั้งหมด อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ได้บังคับบัญชา

การมีความรับผิดชอบในการทำงานของสถานศึกษา การมีความกระตือรือร้นในการนำองค์การสู่เป้าหมาย การมุ่งความสำเร็จในภารกิจ ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การแต่งกายได้เหมาะสมตามสถานการณ์ การมีความกระตือรือร้นในการทำงาน การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การเคารพในสิทธิ์ของผู้ร่วมงาน การให้ความช่วยเหลือเมื่อบุคลากรประสบปัญหา และการมีมารยาทต่อบุคลากรที่ร่วมงานและด้านบริหาร เรื่อง การตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และครูที่มีอายุมากกว่า 45 ปี โดยรวมรายด้าน และรายชื่อเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้แนะผู้ได้บังคับบัญชา ด้านวิชาการ เรื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การเคารพในสิทธิ์ของผู้ร่วมงาน การกล้าแสดงออกได้ดีทุกสถานการณ์ การตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และด้านการบริหาร เรื่อง การสามารถพัฒนาสภาพของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี โดยรวมรายด้าน และรายชื่อทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำ โดยรวมรายด้าน และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้แนะผู้ได้บังคับบัญชา การมีความเสียสละเกี่ยวกับการอุทิศเวลาส่วนตัว การวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากร การให้ความเกื้อหนุนผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ การรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา การมีวิสัยทัศน์ และการแก้ปัญหาสำคัญ และการมีความสามารถยังรู้สถานการณ์ อยู่ในระดับมาก ด้านวิชาการ โดยรวมรายด้าน และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการจัดหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การมีการประเมินปรับปรุงหลักสูตร การมีการประเมินแผนการเรียนอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ และการจัดซื้อวัสดุฝึกสำหรับจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมรายด้าน และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น เรื่องการใช้วาจาตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม และการไม่ฟึกใฝ่อบายมุข อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหาร โดยรวมรายด้าน และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ให้ประสบผลสำเร็จ การวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน การสามารถพัฒนาสภาพของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป การติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี โดยรวมรายด้าน และรายชื่อ ด้านวิชาการ

และด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก และรายชื่อด้านอื่น ๆ เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การกล้าแสดงออกได้ดีทุกสถานการณ์ และการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมรายด้าน และรายชื่อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดีต่อบุคลากร ด้านวิชาการ เรื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการบริหาร เรื่อง การตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมรายด้าน และรายชื่อเกือบทุกข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมุ่งความสำเร็จในภารกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมรายด้าน และรายชื่อเกือบทั้งหมดไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความเสียสละเกี่ยวกับการอุทิศเวลาส่วนตัว โดยครูที่มีอายุ 30-45 ปี และมากกว่า 45 ปี แตกต่างกันจากต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ยกเว้น ด้านบุคลิกภาพ ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ปี แตกต่างจากต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมรายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความเสียสละเกี่ยวกับการอุทิศเวลาส่วนตัว ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างจากต่ำกว่า 5 ปี ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การกล้ายอมรับผิดเมื่อรู้ว่าตัวเองกระทำผิด การกล้าแสดงออกได้ดีทุกสถานการณ์ การตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง การไม่ฝักใฝ่ อบายมุข และการมีพฤติกรรมที่น่าเลื่อมใสสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา ตามความคิดเห็นของครูที่มี ประสบการณ์ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี แตกต่างจากต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษา เป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือกทั้งด้านวิชาการ สมรรถนะการบริหารงานศึกษาแนวนโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อีกทั้งได้รับการ พัฒนา ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร ก่อนบรรจุแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะ ภาวะทักษะ ด้านการบริหาร ต่าง ๆ ตรงตามตำแหน่งผู้บริหาร สรุปได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมีผู้บริหารที่ดีเป็นที่น่าเคารพเชื่อถือ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ พัชรพงศ์ จิระนคร (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครู โรงเรียนเอกชนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ได้ ดังนี้ ด้านความรู้วิชาชีพ ด้านความสามารถในการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านความเป็นผู้นำ

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยภาพรวมมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถทางวิชาการ โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพและตระหนักถึงการประกันคุณภาพการศึกษา บุคลิกภาพ การแต่งกายทันสมัยและคู่ติภาคภูมิฐานเหมาะสมตามสถานการณ์ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และการบริหาร ผู้บริหารอาชีวศึกษา มีความตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการผลิตผู้เรียนสายอาชีพเป็นที่พึงประสงค์ของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับ อดีตรา อรัญญา (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา นอกสถานศึกษาในเขตการศึกษา 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาที่พึงประสงค์ ทั้ง 6 ด้าน โดยมีคะแนนเรียงตามลำดับ คือ ด้านการเป็นผู้นำ สามารถสร้างความร่วมมือและประสานสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ด้านบุคลิกภาพมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ด้านความสามารถ/ทักษะ มีความรู้และสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ บริหารเป็นอย่างดี และเป็นนักบริหารและนักจัดการที่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการจัดองค์การบริหารตลอดจนการพัฒนางาน และด้านความรู้สึกรู้รอบ มีความรอบรู้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ ข่าวสาร และเทคโนโลยีสมัยใหม่

อย่างไรก็ดี เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ ของรายด้าน พบว่าด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การมีความรับผิดชอบในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นนักบริหารที่มีความใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญในทุกเรื่องกับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเท่าเทียมกันหมด ได้แก่ การสร้างความรู้สึกรับใจ สร้างศรัทธา สอบถามทุกข์สุข รู้จักสร้างขวัญและกำลังใจ และความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา การจัดลำดับความสำคัญความเร่งด่วนก่อนหน้าหลังของงานที่ทำ รู้จักการใช้ช่องทางสื่อสารและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมทั้งทางด้านร่างกาย ด้านวาจา และด้านจิตใจ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีทักษะในการสื่อสาร สามารถพูด ฟัง เขียน อ่าน ได้ อย่างถูกต้องชัดเจน ทำให้ผู้บริหารมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้การปฏิบัติงานได้สำเร็จตามที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเพศต่างกัน เมื่อพิจารณา โดยรวมรายด้านและรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับมาก แต่ครูหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา การมีความรับผิดชอบใน งานของสถานศึกษา การมีความกระตือรือร้นในการนำองค์ความรู้สู่เป้าหมาย การวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดี ต่อบุคลากร การมีทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และการยึดหลักการในการพิจารณาผู้ใต้บังคับบัญชา ด้านวิชาการ เรื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การแต่งกายได้เหมาะสมตามสถานการณ์ การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การเคารพในสิทธิ์ ของผู้ร่วมงาน การมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคลากรผู้ร่วมงาน การกล้าแสดงออกได้ดีทุกสถานการณ์ การกล้าตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และการมีมารยาทกับบุคลากรผู้ร่วมงาน และด้านการบริหาร เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ ให้ประสบความสำเร็จ การติดตามผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร การตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และการให้ ความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีความเข้าใจบุคลากร มีมนุษยสัมพันธ์ มีการวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี และยึดหลักการในการพิจารณา ความคิดความชอบผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรม และยังเห็นได้ว่าผู้บริหารอาชีวศึกษามีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง เต็มตามศักยภาพ กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ภายใต้อำนาจและทรัพยากรที่มีอยู่ของสถานศึกษา อย่างจำกัด ทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ จำลอง นักพ็อน (2543 : 2-3) ได้วิจัยเรื่อง เส้นทางสู่ผู้บริหาร การศึกษามืออาชีพ และพบว่าได้ให้ทัศนะไว้หลายประการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถในเชิงวางแผน กล่าวคือ มีความรู้ความสามารถในการ กำหนดเป้าหมาย แผนกลยุทธ์ การควบคุมและติดตามงาน การจัดระบบงานและการประเมินผล มีความรู้ความสามารถในเชิงผู้นำ กล่าวคือ มีทักษะและความรู้ เรื่องการ กำหนดวิสัยทัศน์ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การบริหารเชิงกลยุทธ์ การใช้เทคนิคการบริหาร สมัยใหม่การบริหารคน ความรู้ความสามารถในการเป็นนักการจัดการ คือ การระดมทรัพยากรทั้งหมด มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานอย่างสูงสุด ความรู้ความสามารถในการเป็นนักวิจัย และพัฒนา เพื่อแสวงหา ความรู้ นวัตกรรมและรูปแบบใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน การเป็นนักประสานงานและประสานประโยชน์ เช่น มีความรู้ความสามารถ ในการประสานงานการ ประชุม การบริหารงานในเชิงคณะกรรมการ มีความรู้ความสามารถในเชิงการสื่อสาร และมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความรู้ทักษะในการใช้ภาษา นอกเหนือจากภาษาไทยแล้วจะต้องรู้ภาษาที่สอง

เช่น ภาษาอังกฤษและใช้งานได้เป็นอย่างดี มีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้คำและโปรแกรมต่าง ๆ การใช้อินเทอร์เน็ตเน็ตทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและการศึกษาข้อมูลข่าวสาร เป็นผู้มีพลังหรือศักยภาพที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไม่จำกัด ซึ่งจะสามารถนำมาสู่การทุ่มเท การระดมกำลังความคิด กำลังกาย และกำลังใจมาสู่การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด

อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามระดับวุฒิการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า ครูที่มีระดับวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และวุฒิสองปริญญาตรี เมื่อพิจารณาโดยรวมรายด้านและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำผู้บังคับบัญชา ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การแต่งกายได้เหมาะสมตามสถานการณ์ การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การยกย่องชมเชย เมื่อบุคลากรผู้ร่วมงานทำงานดี การมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลผู้ร่วมงาน การกล้าแสดงออกได้ดี ทุกสถานการณ์ การตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง และการไม่ฝักใฝ่อบายมุข ด้านการบริหาร เรื่อง การพัฒนาสภาพของสถานศึกษามีคุณภาพดียิ่งขึ้น การส่งเสริมให้มีทีมงานในการปฏิบัติงาน สถานศึกษา การติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ สถานศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและมีความรู้ความสามารถในการชี้นำผู้บังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลผู้ร่วมงาน มีการกล้าแสดงออก ส่งเสริมให้มีทีมงานในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จึงเป็นที่ยอมรับและเคารพยำเกรงของผู้บังคับบัญชา

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2546 : 22-24) ที่ได้สรุปทัศนะในเรื่องนี้ได้แก่ การศึกษาต้องจบอย่างน้อยปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษาขึ้นไป และมีความรู้ครอบคลุมด้านต่อไปนี้เป็น การบริหารและการจัดการศึกษา จิตวิทยาการทำงานกับคนอื่น พื้นฐานการศึกษาขั้นคว้าวิจัยบริหารทางการบริหารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ระเบียบกฎหมาย สังคมวิทยา ปรัชญา เศรษฐกิจ และการปกครอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยมรัตน์ บุญเรืองศรี (กัมพล สุภาพงษ์, 2545 : 32 ; อ้างถึงใน ไชยมรัตน์ บุญเรืองศรี, 2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยรวมรายด้านและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำ เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำผู้ใต้บังคับบัญชา และการมีความกระตือรือร้นในการนำองค์การสู่เป้าหมายการมุ่งความสำเร็จในการกิจ ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง การแต่งกายได้เหมาะสมตามสถานการณ์ การมีความรับผิดชอบในการทำงาน การเคารพในสิทธิของเพื่อนร่วมงาน การให้ความช่วยเหลือเมื่อบุคลากรประสบปัญหา และการมีมารยาทต่อบุคลากรผู้ร่วมงาน และด้านการบริหาร เรื่องการตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษา การสามารถพัฒนาสภาพของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้นำนักพัฒนาที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีหลักการบริหารที่ใส่ใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความช่วยเหลือเมื่อบุคลากรประสบปัญหา ให้ความเคารพในสิทธิของเพื่อนร่วมงาน มุ่งมั่นใส่ใจในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้น่าอยู่และสวยงาม โดยให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ทองทิพภา วิริยะพันธ์ (2546 : 270) ที่กล่าวว่า ในการบริหารงานสิ่งที่คุณบริหารต้องคำนึงถึงมากที่สุดคือการทำให้เป็นคนที่มีคุณธรรมด้วยการพัฒนาบุคลิกภาพจากภายใน เรียกว่าความสวยที่เกิดจากการเป็นคนที่มีจิตใจดีงามนั่นเอง

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยรวมรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำ โดยรวมรายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการชี้นำผู้ใต้บังคับบัญชา การมีความเสียสละเกี่ยวกับการอุทิศเวลาส่วนตัว การวางตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากร การให้ความเกื้อหนุนผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ การรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา การมีวิสัยทัศน์และการแก้ปัญหาสำคัญ และการมีความสามารถหยั่งรู้สถานการณ์ อยู่ในระดับมาก ด้านวิชาการ ยกเว้น เรื่อง การมีความรู้ความสามารถในการจัดหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การมีการประเมินปรับปรุงหลักสูตร การมีการประเมินแผนการเรียนอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ และการจัดซื้อวัสดุฝึกสำหรับจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมรายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น

เรื่องการใช้จ่ายตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม และการไม่ฟึกฝืออบายมุข อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหาร ยกเว้น เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ให้ประสบผลสำเร็จ การวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน การสามารถพัฒนาสภาพของ สถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป การติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการให้ความสำคัญ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจใน ขอบข่ายของแต่ละงานเป็นอย่างดี เป็นนักพัฒนา ที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีทักษะและเทคนิค ในหลักการบริหารที่ดี เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ได้บังคับบัญชา สามารถประสานงานกับบุคลากรทำให้งาน ที่ประสบปัญหาฝ่าฝืนอุปสรรคนานาประการ ไปได้ในทุก ๆ เรื่อง อาชีวศึกษาจึงมีผู้บริหารที่ทำงาน อย่างมุ่งมั่นใส่ใจในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ฌรงค์ศักดิ์ พันธะ โภ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์มีความเหมาะสม ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะในการบริหาร และด้านวิชาการ

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเปรียบเทียบ ความคิดเห็น มีประเด็นที่ สามารถนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศ ระดับวุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน โดยรวมรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะการบริหาร เป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชา มีความเสียสละเกี่ยวกับการอุทิศเวลาส่วนตัว มีภาระใน การปฏิบัติงานมาก ตั้งแต่ในเวลาปฏิบัติงานปกติ และจรการล่วงเวลา จึงทำให้ผู้บริหารคลุกคลีอยู่กับ งานทั้งวันมีภาระงานเกินเวลา เป็นอย่างมาก ใช้การอุทิศเวลาส่วนตัวในช่วงวันหยุดเพื่อพัฒนางาน และสถานศึกษา นอกจากการจัดการเรียนการสอนในระบบแล้ว ผู้บริหารอาชีวศึกษายังมีภาระหน้าที่ ในการจัดหลักสูตรนอกระบบ จึงต้องทำภาระงานเพิ่มขึ้น โดยการเสริมบทบาทสร้างความสัมพันธ์ผู้

สังคมภายนอกสถานศึกษา ในการประสานงานกับสถานประกอบการ ชุมชน สังคมอย่างเข้มแข็ง ในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนการรองรับฝึกงานของนักศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้กับประชาชนชาวบ้านที่ไม่มีโอกาสเข้ามาเรียนที่สถานศึกษา โดยการเคลื่อนย้ายครูและวัสดุอุปกรณ์ ทำการอำนวยความสะดวกไปสอนวิชาชีพให้ประชาชนถึงประตูบ้านของหมู่บ้านในชุมชนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาหมู่บ้านให้มีความรู้ด้านวิชาชีพแบบยั่งยืน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และช่วยเหลือตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้น ไม่แปลกเลยที่ผู้บริหาร อาชีวศึกษาต้องมีการระดมทุนในการบริหาร โดยรวมทุกด้านอย่างหนักเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ผลการค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ พันระโก (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์มีความเหมาะสม ภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก คือ คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะในการบริหาร และด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด

อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร และรายข้อส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การวางตัวเป็นตัวอย่าง ที่ดีแก่บุคลากร การมีความรู้ความสามารถในการจัดหลักสูตร การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตาม ธรรมชาติ การตระหนักเห็นคุณค่าในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษา มีภาระงานมาก ในบางเรื่องอาจทำให้ดูแลค้อยไปบ้าง แต่ก็ครอบคลุมทุกเรื่อง ที่สำคัญคณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบหมายนโยบายมาให้ถือปฏิบัติ ด้วยความรับผิดชอบอุทิศ เวลาในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐาน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัชรี บุญปลอด (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า คุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดของบุคลากรวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกสามารถ เรียงลำดับได้ คือ ด้านบุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุดคือ ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ด้านวิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มากที่สุด คือ ทรรศนะคติที่ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยี ด้านความรู้ทาง

วิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ พัฒนาการทั้งในการศึกษาหาความรู้ และการศึกษาดูงาน ด้านความสามารถทางการบริหาร คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ความมุ่งมั่นในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า บุคลากรวิทยาลัยที่มีอายุระดับวุฒิการศึกษา และตำแหน่งงานแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .05 ผลการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอว่า ผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระราชชนกควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะของตนเอง และให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการประเมินผู้บริหาร ในการสนองตอบความต้องการและความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เสมอ

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร และรายข้อส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การมุ่งความสำเร็จในภารกิจ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษารับผิดชอบในงานจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบ นอกโรงเรียน และระบบทวิภาคี เป็นผู้ประสานสืบทอดเพื่อให้งานสำเร็จทุกด้าน มุ่งความสำเร็จค่อนข้างสูงตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงาน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีฝีมือคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับสถานประกอบการและตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ ผู้บริหารอาชีวศึกษาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ไกล

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ เค้าสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี พบว่า คุณลักษณะในภาพรวมของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีคะแนนเรียงลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อันดับที่ 2 ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว อันดับที่ 3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และอันดับสุดท้ายด้านความรู้ความสามารถ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคุณลักษณะที่มีคะแนนสูงสุดแต่ละระดับ ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่ ด้านบุคลิกส่วนตัว ได้แก่ มีความเอื้ออาทรกับผู้ร่วมงาน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงาน และบุคคลภายนอก และด้านความรู้ความสามารถ มีความสามารถในการบริหารเวลา

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร และรายข้อส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การมีความเสียสละ และอุทิศเวลาส่วนตัว การตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษาปฏิบัติ

หน้าที่รับผิดชอบงานที่มีขอบข่ายกว้างมาก จึงต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะด้านวิชาการเทคนิค ด้านการบริหาร ประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอดชีวิต ในการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์สู่ความสำเร็จ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2540 : 18-20) ที่กล่าวว่า ทักษะด้าน ความรู้ความเข้าใจ หรือทักษะด้านมโนคติ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเข้าใจหน่วยงานที่ สังกัดในทุกลักษณะ และขั้นตอน อย่างละเอียดสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างงานด้านต่าง ๆ ในองค์การหรือหน่วยงานได้อย่างชัดเจน และการที่มีการเปลี่ยนแปลงในบางส่วนของงาน จะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นได้

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมรายด้าน ทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านบุคลิกภาพ ส่วนรายชื่อโดยส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การมีความเสียสละเกี่ยวกับกรอุทิศ เวลาส่วนตัว การกล้ายอมรับผิดเมื่อรู้ว่าตนเองกระทำผิด การตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง การกล้าแสดงออกได้คิดทุกสถานการณ์ การไม่ฝักใฝ่อบายมุข การมีพฤติกรรมที่น่าเลื่อมใสสำหรับ ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาตนเองใน การศึกษาหาความรู้ การศึกษาดูงานเพิ่มเติมทั้งในและต่างประเทศ มีความมุ่งมั่น ในการพัฒนางาน อย่างเป็นระบบทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างมี คุณภาพได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักฮัว แซ่โค้ว (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนคติของบุคลากรครู โรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนตัวของผู้บริหารประกอบ ด้วย 5 ด้านคือ ด้านบุคลิกภาพผู้บริหาร ควรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ในด้านมนุษยสัมพันธ์ผู้บริหารควรมีเหตุผลและจริงใจ ส่วนด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์โปร่งใสในการปฏิบัติงานสำหรับด้านความ เป็นผู้นำผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และด้านคุณสมบัติทั่วไปนั้นผู้บริหารควรมี ประสบการณ์ในการทำงานที่รับผิดชอบ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนวิชาชีพของผู้บริหาร ประกอบ ด้วย 2 ด้าน คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับงานผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงาน และขอบข่ายในหน้าที่รับผิดชอบ ในด้านทักษะความสามารถ ผู้บริหารควรมีทักษะความสามารถใน การวางแผนและจัดระบบงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ครูอาชีวศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหารมากตามลำดับ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรนำเอาผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงแก้ไขตนเองให้เหมาะสมกับวิชาชีพต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสรรหาคัดเลือก และการบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารทุกระดับควรนำเอาผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการสรรหา แต่งตั้งและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำเอาผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้ตระหนักในวิชาชีพ และเกิดคุณลักษณะตามที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คาดหวัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่ง ได้แก่ นักเรียน ชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล

2. ควรทำการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงคุณภาพ

3. ควรมีการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกรอบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กำหนด 4 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการบริหาร